

ΥΑ 173678/ΓΔ4/22.12.2020 (ΦΕΚ Β 5787/30.12.2020) Τράπεζα Θεμάτων Διαβαθμισμένης Δυσκολίας (Τ.Θ.Δ.Δ.)

Με τροποποιήσεις από: ΥΑ 48803/ΓΔ4/29-04-2022 (ΦΕΚ 2136/Β/30-04-2022)

Άρθρο μονό

[αποφασίζουμε] Τη διαμόρφωση Τράπεζας Θεμάτων Διαβαθμισμένης Δυσκολίας (Τ.Θ.Δ.Δ.), η οποία θα ανταποκρίνεται με επάρκεια, εγκυρότητα και αξιοπιστία στην κρίσιμη εκπαιδευτική αποστολή της και θα ενσωματώνει τις απαραίτητες τεχνολογικές εφαρμογές, οι οποίες θα διασφαλίζουν το αδιάβλητο της εξεταστικής διαδικασίας.

I. Σχεδιασμός, ανάπτυξη, λειτουργία και υποστήριξη της Τ.Θ.Δ.Δ. στο Ι.Ε.Π.

1. Η Τράπεζα Θεμάτων Διαβαθμισμένης Δυσκολίας αποτελεί ένα προσεκτικά σχεδιασμένο «αποθετήριο» εξεταστικών αντικειμένων (θεμάτων). Επιτρέπει την καταχώριση, αποθήκευση και ανάκληση κάθε αντικειμένου με βάση συγκεκριμένες δομημένες πληροφορίες (μεταδεδομένα). Ως μια δυναμική και εξελισσόμενη διαδικασία, η δημιουργία και η λειτουργία της αποτελούν σημαντικό εργαλείο οργάνωσης και διαχείρισης της διαδικασίας αξιολόγησης των μαθητών και μαθητριών ως αναπόσπαστης συνιστώσας του εκπαιδευτικού έργου.

Βασικά χαρακτηριστικά της Τ.Θ.Δ.Δ. αποτελούν:

- α. Η συμβατότητα των εξεταστικών αντικειμένων (θεμάτων) με τα Προγράμματα Σπουδών, την ύλη και τις οδηγίες διδασκαλίας του εκάστοτε μαθήματος.
- β. Η διαμόρφωση, συστηματική οργάνωση και κατηγοριοποίηση των περιεχομένων της βάσει προδιαγραφών.
- γ. Η δυνατότητα διαρκούς εμπλουτισμού ή/και επικαιροποίησής της.
- δ. Η ελεύθερη πρόσβαση στο υλικό της.
- ε. Η δυνατότητα αξιοποίησής της σε ερευνητικές δράσεις του Ι.Ε.Π. με στόχο τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό.

Η Τ.Θ.Δ.Δ. αποτελεί γενικότερα μια δεξαμενή γνώσης, εμπειρίας, διδακτικών πρακτικών, καθώς και ανατροφοδότησης εκπαιδευτικών και μαθητών. Συνιστά εκπαιδευτικό εργαλείο που μπορεί να λειτουργήσει ως μηχανισμός βελτίωσης και ποιοτικής αναβάθμισης της εκπαιδευτικής διαδικασίας, καθώς:

- α. Υποστηρίζει την εκπαιδευτική διαδικασία τόσο κατά τον σχεδιασμό όσο και κατά τον αναστοχασμό.
- β. Συνδράμει στην αποτίμηση της εφαρμογής των αρχών και κατευθύνσεων των Προγραμμάτων Σπουδών, καθώς και των οδηγιών για τη διδασκαλία του εκάστοτε μαθήματος.
- γ. Υποστηρίζει τον σχεδιασμό πρακτικών διαμορφωτικής αξιολόγησης, καθώς είναι προσβάσιμη καθ' όλη τη διάρκεια του σχολικού έτους.
- δ. Ενισχύει την εγκυρότητα και την αξιοπιστία των εξετάσεων μέσα από διαδικασίες προτυποποίησης των θεμάτων.
- ε. Συμβάλλει στη διαμόρφωση όρων ισότιμης συμμετοχής όλων στην εκπαίδευση.
- στ. Προωθεί τη συμμετοχή των εκπαιδευτικών της σχολικής τάξης στη διαδικασία διαμόρφωσης θεμάτων αξιολόγησης πανελλαδικού χαρακτήρα.

ζ. Παρέχει κίνητρα στους/στις εκπαιδευτικούς για άμεση σύνδεση του διδακτικού σχεδιασμού τους με την διαδικασία διαμόρφωσης θεμάτων.

η. Επαυξάνει τις δυνατότητες για συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών.

θ. Παρέχει δυνατότητες και κίνητρα για ερευνητικό προσανατολισμό των εκπαιδευτικών και αξιοποίηση μεταδεδομένων.

ι. Συμβάλλει στον σχεδιασμό αποτελεσματικών προγραμμάτων ενδοσχολικής επιμόρφωσης εκπαιδευτικών.

ια. Επιτρέπει τη συλλογή μεταδεδομένων και την αξιοποίησή τους ως ερευνητικού υλικού για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση πολιτικών.

Συνολικά, ο ρόλος της Τ.Θ.Δ.Δ. είναι πολυεπίπεδος:

α. Επιμορφωτικός, με την έννοια ότι συμβάλλει, με το πλήθος και την ποιότητα των επιλογών που προσφέρει, στην αναβάθμιση του εκπαιδευτικού έργου.

β. Παιδαγωγικός, με την έννοια ότι μπορεί να λειτουργήσει ως παιδαγωγικό εργαλείο που ενισχύει την εκπαιδευτική διαδικασία και την ποιότητα των σπουδών.

γ. Διαμορφωτικός, καθώς λειτουργεί ως δείκτης για την πορεία της εκπαιδευτικής διαδικασίας και τη συνεχή αποτίμηση της διδακτικής πράξης.

δ. Αξιολογικός, επειδή δύναται να αξιοποιηθεί σε πρακτικές διαμορφωτικής και τελικής αξιολόγησης.

ε. Ερευνητικός - ανατροφοδοτικός, καθώς παρέχει δεδομένα απαραίτητα για την αποτίμηση (με συστηματικό και τεκμηριωμένο τρόπο) της αποτελεσματικότητας του εκπαιδευτικού συστήματος.

2. Βασική επιδίωξη αποτελεί η Τ.Θ.Δ.Δ. να:

α) ανταποκρίνεται τόσο στις ιδιαίτερες ανάγκες και απαιτήσεις όσο και στο θεσμικό πλαίσιο που διέπει την αξιολόγηση των μαθητών και μαθητριών των διαφορετικών τύπων Λυκείων,

β) παρέχει δυνατότητες αντιμετώπισης των έκτακτων καταστάσεων ή των ιδιαίτερων συνθηκών που είναι πιθανόν να προκύψουν κατά τη διάρκεια των εξετάσεων (π.χ. αδυναμία πρόσβασης στο διαδίκτυο, αιτιολογημένη απουσία μαθητών/μαθητριών κ.λπ.).

3. Κατά την Α΄ φάση, σχολικό έτος 2020-2021, η Τ.Θ.Δ.Δ. θα λειτουργήσει για τις προαγωγικές εξετάσεις της Α΄ Λυκείου. Κατά τη β΄ φάση, σχολικό έτος 2021-2022, η Τ.Θ.Δ.Δ. θα λειτουργήσει και για τις προαγωγικές εξετάσεις της Β΄ Λυκείου με παράλληλο εμπλουτισμό των θεμάτων που αφορούν την Α΄ Λυκείου. Κατά τη γ΄ φάση, σχολικό έτος 2022-2023, θα ολοκληρωθεί ο πρώτος κύκλος λειτουργίας της Τ.Θ.Δ.Δ., καλύπτοντας και τις απολυτήριες εξετάσεις της Γ΄ Λυκείου, με παράλληλο εμπλουτισμό των θεμάτων των Α΄ και Β΄ τάξεων Λυκείου.

II. Υποβολή, αξιολόγηση, επιλογή και εισαγωγή θεμάτων διαβαθμισμένης δυσκολίας

Στο Ι.Ε.Π. λειτουργεί διαδικτυακή πλατφόρμα στην οποία μπορούν να υποβάλλουν θέματα (προς αξιολόγηση) για την Τ.Θ.Δ.Δ. τα σχολεία, οι εκπαιδευτικοί, καθώς και επιστημονικοί φορείς, με προσωποποιημένους κωδικούς. Οι προδιαγραφές των θεμάτων για κάθε γνωστικό αντικείμενο αναρτώνται στην πλατφόρμα με ευθύνη του Ι.Ε.Π. Η αξιολόγηση των θεμάτων γίνεται από επιστημονική ομάδα που επιλέγεται από το Διοικητικό Συμβούλιο του Ι.Ε.Π. κατόπιν δημόσιας πρόσκλησης. Τα θέματα, μετά την αξιολόγησή τους από τους αξιολογητές, εισάγονται στην Τράπεζα Θεμάτων ή επιστρέφονται στον συντάκτη για διόρθωση.

III. Πρόσβαση στην Τ.Θ.Δ.Δ.

Η Τ.Θ.Δ.Δ. είναι ανοιχτή και προσβάσιμη στο σύνολό της από όλη την εκπαιδευτική κοινότητα μέσα από την πλατφόρμα του Ι.Ε.Π.

IV. Τυχαία επιλογή θεμάτων

1. Από την Τράπεζα Θεμάτων κληρώνονται είτε αυτοτελή θέματα είτε ενότητες θεμάτων που σε ποσοστό αντιστοιχούν στο πενήντα τοις εκατό (50%) της γραπτής δοκιμασίας για τα γραπτώς εξεταζόμενα μαθήματα στις προαγωγικές εξετάσεις της Α' και Β' τάξης κάθε τύπου Λυκείου και στις απολυτήριες εξετάσεις της Γ' τάξης κάθε τύπου Λυκείου.

Ως θέμα νοείται κάθε εξεταστικό αντικείμενο που βαθμολογείται με το 1/4 της εκατοντάβαθμης κλίμακας (25 μονάδες). Κάθε ενότητα θεμάτων βαθμολογείται με το 1/2 της εκατοντάβαθμης κλίμακας (50 μονάδες) και θεωρείται ότι αποτελείται από δύο (2) θέματα. Με απόφαση του Ι.Ε.Π., καθορίζεται σε ποια μαθήματα, κατά τη διενέργεια της κλήρωσης, επιλέγονται θέματα και σε ποια μαθήματα επιλέγεται ενότητα θεμάτων.

Για τα θέματα που ορίζονται κατά ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) από τον/την διδάσκοντα/ουσα ή τους διδάσκοντες/ουσες το αντίστοιχο μάθημα κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους, περιλαμβάνονται στην Τ.Θ.Δ.Δ. ενδεικτικά θέματα.

2. Κάθε Λύκειο καταρτίζει το πρόγραμμα των εξετάσεων για τα γραπτώς εξεταζόμενα μαθήματα από την Τ.Θ.Δ.Δ., το κοινοποιεί ηλεκτρονικά μία εβδομάδα πριν από την έναρξη των εξετάσεων στην οικεία Διεύθυνση Δ.Ε. και ενημερώνει τη σχετική ιστοσελίδα της Τ.Θ.Δ.Δ. στο Ι.Ε.Π.

3. Προβλέπεται η αυτόνομη λειτουργία της Τ.Θ.Δ.Δ. για το Γενικό Λύκειο, το Λύκειο Ε.Α.Ε., το Επαγγελματικό Λύκειο και το Λύκειο ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ - Λ. στην ίδια δικτυακή βάση.

4. Την ημέρα των εξετάσεων, κατά συγκεκριμένο μάθημα και Λύκειο, ο Διευθυντής και ο οικείος ή οι οικείοι διδάσκοντες, με τη χρήση των κωδικών που διαθέτει το σχολείο, κληρώνουν άπαξ (έως δύο ώρες προ της έναρξης της εξέτασης για όλα τα γραπτώς εξεταζόμενα μαθήματα και τρεις ώρες για τα μαθήματα της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας/ Αρχαίων Ελληνικών, των Αγγλικών και της Νέας Ελληνικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας/ Νέων Ελληνικών, καθώς και για τα μαθήματα Σχεδιαστικού Περιεχομένου), με τυχαία επιλογή, το 50% των θεμάτων του μαθήματος στο οποίο θα εξετασθούν οι μαθητές και οι μαθήτριες. Η κλήρωση του προηγούμενου εδαφίου διενεργείται ως εξής: Ανάλογα με το εξεταζόμενο μάθημα κληρώνονται έξι (6) θέματα από τα οποία τρία (3) για το 2ο και τρία (3) για το 4ο ερώτημα ή τρεις (3) ενότητες θεμάτων. Οι διδάσκοντες επιλέγουν τα θέματα ένα (1) για το 2ο και ένα (1) για το 4ο ερώτημα ή μία (1) ενότητα θεμάτων στην οποία θα εξετασθούν οι μαθητές. Στην συνέχεια, με ευθύνη του Διευθυντή της σχολικής μονάδας, η επιλογή των διδασκόντων καταχωρίζεται στην ΤΘΔΔ.

5. Σε περίπτωση που για τεχνικούς λόγους σε κάποιο Λύκειο δεν καταστεί δυνατή η κλήρωση των θεμάτων, ενημερώνεται ο/η οικείος/α Διευθυντής/ντρια Εκπαίδευσης και η σχετική κλήρωση πραγματοποιείται στα γραφεία της Διεύθυνσης. Τα θέματα αποστέλλονται στο σχολείο με τον προσφορότερο τρόπο.

6. Σε περίπτωση αναβολής προγραμματισμένης εξέτασης για οποιονδήποτε λόγο ή σε περίπτωση εξέτασης μαθητών που για λόγους ασθένειας δεν προσήλθαν στις προγραμματισμένες εξετάσεις, ενημερώνεται σχετικά η οικεία Διεύθυνση Δ.Ε. και καθορίζεται από το σχολείο νέα ημερομηνία εξέτασης, σύμφωνα με τα παραπάνω, για την οποία ενημερώνεται το Ι.Ε.Π.

7. Στις προβλεπόμενες από τις ισχύουσες διατάξεις κατατακτικές εξετάσεις, τα θέματα των προφορικών εξετάσεων καταρτίζονται από τους/τις οικείους/ες διδάσκοντες/ουσες. Οι γραπτές εξετάσεις για τα μαθήματα της Ομάδας Α΄ διεξάγονται σύμφωνα με τη διαδικασία των προαγωγικών ή απολυτήριων εξετάσεων. Οι μαθητές και οι μαθήτριες εξετάζονται στην ίδια εξεταστέα ύλη και στα ίδια θέματα με τους/τις υπόλοιπους/ες μαθητές/τριες (άρθρα 113 και 136 του ν. 4610/2019).

8. Στις επαναληπτικές εξετάσεις Σεπτεμβρίου, οι μαθητές και οι μαθήτριες εξετάζονται σε θέματα από την Τράπεζα Θεμάτων, όπως και στις εξετάσεις Ιουνίου.